

Semesterbeskrivelse

Historie

2. semester – Foråret 2010

Aalborg Universitet

Strandvejen 19

9000 Aalborg

Indholdsfortegnelse

Velkommen til Historie	5
Moodle.....	5
STADS-selvbetjening.....	5
Studieordningen	5
Introduktion til Historie	6
Semesterbeskrivelse	7
Modulbeskrivelse	8
Problemorienteret projektarbejde inden for temaet	8
Krav til projektrapporten.....	9
Oversigtsforløb	13
Temaseminar.....	13
Metodeseminar.....	14
Forelæsningsrækkerne	15
Oversigtsforløb (del 1-10)	15
Historie (del 1-10)	17
Litteraturliste	18

Velkommen til Historie 2. semester!

Moodle

Ved begyndelsen af semesteret skal du hente semesterplanen på Moodle under Sekretariatet – Historie 2. semester. Du kan på denne se hvornår og hvor du skal have undervisning.

Du skal selv tjekke Moodle løbende, for at holde dig ajourført med studiet. Moodle er koblet sammen med din samf-mail, det er derfor vigtigt at du tjekker denne regelmæssigt.

STADS-selvbetjening

De personlige og individuelle oplysninger om dit studieforløb finder du ligeledes forsat på STADS-selvbetjening. Her skal du senere i dit studieforløb foretage undervisningstilmelding, eksamenstilmelding og afmelding. Førsteårsstuderende er dog automatisk tilmeldt både undervisning og eksamen.

På STADS-selvbetjening kan du endvidere se eksamensresultater, udskrive en studiejournal, udskrive en indskrivningsbekræftelse, se eksamensstatistik, registrere telefonnummer og e-mail-adresse.

På basis hjemmesiden <http://basis.samf.aau.dk/> finder du links til Moodle, STADS-selvbetjening, samf-mail og samf-IT hjælp.

Studieordningen

Indholdet af 2. semester er fastsat i studieordningen. Forårssemesteret udgør 2. semester af bacheloruddannelsen i historie og er beskrevet i et til tillæg til de gældende studieordninger.

Denne kan du finde på studiets hjemmeside under Studieordninger, se følgende link: <http://fak.samf.aau.dk/uddannelse/historie>

Introduktion til Historie

Som i efterårssemesteret er projektarbejdet kernen i studiet på 2. semester. Temaet for dette semester er Europa i det 19. og 20. århundrede. Det omfatter økonomiske, politiske, sociale og kulturelle sider af Europas historie fra den franske revolution i slutningen af det 18. århundrede frem til det nye Europa, der små to hundrede år senere tegnede sig efter Murens fald og afslutningen på det delte Europa, som vi har kendt siden den kolde krigs begyndelse efter 2. verdenskrig.

Det er en periode, hvor det moderne samfund tog form i løbet af det 19. århundrede, og Europa erobrede en dominerende plads i verden, med kolonier i Afrika og Asien, men hvor de europæiske stormagter også satte denne dominans over styr, bl.a. gennem to destruktive krige i det 20. århundrede. I mellemkrigsårene blev europæerne vidne til opgøret mellem demokratiske og autoritære styreformere, og efter 2. verdenskrig til opkomsten af den moderne velfærdsstat i Vesteuropa, mens planøkonomierne opbyggedes i de såkaldte "folkedemokratier" i den kommunistiske del af Europa.

I dette semester vil vi både se på udviklingen i de europæiske samfund og relationerne mellem dem. Ud over at opnå indsigt i den nyere europæiske historie introduceres nogle af de praktiske og værktøjsmæssige sider af historiefaget. Vi vil se på, hvordan historikere arbejder med kilder og fremstillinger; vi vil se på nogle af de historiske skoledannelser; og vi vil søge at kvalificere helt grundlæggende færdigheder m.h.t. at søge og orientere sig i den historiske litteratur og den skriftlige fremstilling af et projekt.

Semesterbeskrivelse

Semesteret udgøres af en række delelementer, som i studieordningen er beskrevet under fire overskrifter:

- Et oversigtsforløb i europæisk historie i det 19. og 20. århundrede, herunder dansk historie (5 ECTS)
- Et temaseminar om Europa i det 19. og 20. århundrede (5 ECTS)
- Et metodeseminar med introduktion til historikerens arbejdsmetoder (5 ECTS)
- Et problemorienteret projektarbejde inden for temaet (15 ECTS)

I den praktiske tilrettelægning af semesteret er de to første dele (oversigtsforløb og temaseminar) slået sammen i én forelæsningsrække, der indledes i begyndelsen af februar. Metodeseminalet følger i umiddelbar forlængelse heraf

Der er to prøver:

- En bunden, skriftlig 48-timers hjemmeopgave med besvarelse af et spørgsmål, som eksaminator har formuleret. Den skriftlige prøve er placeret i umiddelbar forlængelse af forelæsningsrækken. Pensum er på ca. 500 sider, hvilket vil sige den litteratur, der er anført som læsning til de enkelte kursusgange (jf. nedenfor).
- En mundtlig prøve (evaluering) med udgangspunkt i projektet. Projektet kan enten skrives i gruppe eller individuelt, men den mundtlige evaluering er individuel og er placeret ved semesterets afslutning i juni.

Der vil blive dannet grupper, når første kursusel er overstået, og som i efterårssemesteret vil der blive afholdt to statusseminarer, hvor grupperne fremlægger problemformuleringer m.v.

Det er sigtet, at oversigts- og temaforelæsningerne skal tjene som ramme om og fungere som inspiration til projektarbejdet.

Modulbeskrivelse

Bacheloruddannelsens 2. semester består af ét modul (modul 2) med følgende indhold:

Problemorienteret projektarbejde inden for temaet

Formålet med projektarbejdet med temaet: ”Europa i det 19. og 20. århundrede” er i studieordningen beskrevet i to punkter:

- At give den studerende grundlæggende færdigheder i at analysere en historisk problemstilling.
- At give den studerende videregående kompetencer til at tilrettelægge og gennemføre et problemorienteret projektarbejde i en gruppe.

I studieordningen hedder det endvidere, at det forventes, at den studerende ud over pensumlitteraturen inddrager litteratur og eventuelt kilder i projektarbejdet i et omfang af ca. 1.500 sider.

I studieordningen er læringsmålene opstillet i seks punkter:

- Redegøre for centrale problemstillinger i Europas historie i det 19. og 20. århundrede
- Identificere og argumentere for centrale begreber og teorier, der kan bruges til at beskrive og forklare udvalgte problemstillinger i Europas historie i det 19. og 20. århundrede
- Demonstrere færdighed i at dokumentere, begrunde og afgrænse en historisk problemstilling
- Demonstrere færdigheder i at begrunde valg af litteratur og evt. kilder, begreber og evt. teori og at dokumentere og argumentere for alle led i analysen
- Demonstrere færdighed i at formidle resultatet i et forståeligt sprog under overholdelse af videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst og litteraturliste
- Demonstrere kompetencer til at tilrettelægge og gennemføre et problemorienteret projektarbejde i en gruppe.

Krav til projektrapporten

Projektets omfang er max. 20 normalsider for 1 studerende, 30 normalsider for 2 studerende, 45 normalsider for 3 studerende og 60 normalsider for 4 studerende.

Et historieprojekt indeholder:

1. Problemstilling og problemformulering inklusive afgrænsning
2. Diskussion af problemstillingens relevans
3. Forskningsoversigt eller forskningsdiskussion
4. Teori
5. Metode
6. Præsentation af kildemateriale
7. Analyse af problemstillingen
8. Konklusion
9. Litteraturliste og noter.

Men ikke nødvendigvis i denne rækkefølge. Rækkefølgen af punkterne og vægten af dem er afhængig af, hvilken type projekt I skriver.

1. Problemstilling og problemformulering inklusive afgrænsning

Der skal være en argumenteret og dokumenteret redegørelse for problemstillingen (emnet), som munder ud i en klar og præcis problemformulering.

Problemstillingen kan være et historisk fænomen eller et begivenhedsforløb, som I vil forstå/forklare. Historikere beskæftiger sig typisk med at finde forklaringer på forandringer.

At problemstillingen skal være *argumenteret* betyder, at I skal argumentere for, at den er interessant at beskæftige sig med. Det kan I gøre på flere måder:

1. Én måde er at se på andres forklaringer og derudfra formulere jeres egen opfattelse, gennem en kritik af tidligere forklaringer.
2. I kan også formulere et problem (eller en hypotese) med udgangspunkt i en teori eller nogle generelle antagelser.
Hensigten med at anvende en teori er ikke at teste, om den er rigtig, men at bruge den som redskab til at forstå et historisk fænomen eller et begivenhedsforløb bedre.

3. En tredje måde er at "låne" en hypotese.
I undersøger det samme fænomen på en anden lokalitet og/eller i et andet tidsrum.

At problemstillingen skal være *dokumenteret* betyder, at I skal underbygge den viden, I har, ved at henvise til litteratur og/eller kildemateriale.

Problemformuleringen består som regel af et eller flere "hv"-spørgsmål: Hvad, hvornår, hvordan? Ofte vil der være et overordnet spørgsmål (et hvorforspørgsmål) eller en hypotese, som kan besvares eller belyses ved at spørge om hvad, hvornår, hvordan.

I forbindelse med problemformuleringen skal projektet *afgrænses i tid og rum*, og der skal *argumenteres* for disse afgrænsninger.

2. Diskussion af problemstillingens relevans

Der må gerne være en diskussion af problemstillingens relevans. Hvorfor er netop denne problemstilling spændende og interessant at beskæftige sig med? Her inddrages historien (inklusive nutiden) mere bredt til at perspektivere det, I undersøger i projektet.

Det behøver ikke være et langt afsnit, men kan eksempelvis bruges som indledning/forord. Det kan også komme efter problemformuleringen som et selvstændigt afsnit eller som en perspektivering til sidst.

3. Forskningsoversigt eller forskningsdiskussion

Der *skal* være en forskningsoversigt eller forskningsdiskussion. Hvad er der tidligere skrevet om dette emne? Hvem har ment hvad? Er der tale om en omfattende diskussion, nævnes hovedpunkter.

Afsnittet tjener til senere at kunne relatere egne konklusioner til det, der i øvrigt er skrevet om samme emne. Det kan som nævnt også bruges som afsæt for problemformuleringen (se punkt 1.1), og i så fald skal det naturligvis stå i problemstillingsafsnittet.

4. Teori

Teori inddrages i det omfang, det er relevant! Dvs. at der ikke er noget krav om, at der skal være en teori eller et teoriafsnit. I det hele taget arbejder de fleste historikere med teorier på en lidt anden måde, end man traditionelt gør i andre samfundsvidenskaber: Hvor formålet i samfundsvidenskaberne ofte er at finde frem til en teori (et generelt udsagn om en klasse af fænomener), arbejder historikere som nævnt (punkt 1) med *forklaringer* af historiske forandringer.

Det betyder ikke, at vi ikke kan få meget ud af f.eks. komparation (jfr. punkt 1.3) eller af at se på, i hvor høj grad der er tale om generelle træk. Men i alle tilfælde er formålet ikke at finde frem til en teori. Formålet er at finde en forklaring. Teorier betragtes af de fleste historikere som heuristiske redskaber (inspirations- og arbejdsredskaber).

Et historieprojekt behøver altså ikke indeholde et teoriafsnit, men i forbindelse med en analyse har vi ofte brug for begreber og definitioner. Klare definitioner er helt indlysende nødvendige, når vi skal finde ud af, om noget er eller ikke er.

Definitioner kan, hvis der ikke er et teoriafsnit, sagtens præsenteres i metodeafsnittet.

5. Metode

Et metodeafsnit - eller en redegørelse for projektdesign - er obligatorisk. Afsnittet skal indeholde en *argumenteret* disposition for projektet. Hvilke hovedafsnit eller kapitler er der? Hvad er formålet med dem, dvs. hvordan bidrager de hver især til at belyse problemstillingen? Hvilket materiale (litteratur og evt. kilder) vil I inddrage? Og hvordan hænger det hele sammen?

Hvor man i samfundsvidenskaberne ofte vil starte med en teori, som dernæst operationaliseres til en konkret undersøgelse, findes der i historieforskningen flere måder at undersøge en problemstilling på, afhængigt af typen af projekt eller problemstilling (se punkt 7).

6. Præsentation af kildemateriale

Der stilles ikke krav om, at I skal inddrage originalt kildemateriale i P3. Hvis I gør det, skal kilderne præsenteres mhp. at diskutere, hvilke skævheder eller mangler der kan være i materialet, og hvilke konsekvenser det får for belysning af problemstillingen.

En bredere problemstilling, hvor analysen har præg af syntese vil typisk basere sig på eksisterende litteratur, der så bruges som kilde.

I forbindelse med problemstillingen kan I godt, hvis problemet er formuleret med afsæt i en forskningsdiskussion, allerede her have præsenteret nogle af de værker, som I sidenhen bruger som kilde. Det kan muligvis lyde besynderligt, at man kan bruge en bog som kilde samtidig med, at man andetsteds har fremhævet dens mangler/skævheder som udgangspunkt for selv at komme med et (andet og bedre) bud på en forklaring. Men en og samme bog kan sagtens anvendes på begge måder, når man blot gør sig det klart.

Forskellen er, at i forskningsoversigten trækker I hovedsynspunkter i værket frem, mens I her hæfter jer ved samme bogs kildemateriale. Hvilket kildemateriale bygger bogen på? Bygger den på andres fremstillinger? Og hvilken betydning kan det have for brugen af bogen som kilde i projektet?

At basere projektet på værker, der fortrinsvis trækker på andres undersøgelser, er ikke nødvendigvis dårligere end at bygge på et værk, hvor forfatteren selv har analyseret det originale kildemateriale, men I skal være opmærksomme på det kildemateriale, jeres udvalgte litteratur/kilder selv bygger på.

7. Analyse af problemstillingen

Hvordan analysen skal opbygges afhænger af, hvilken type projekt I skriver:

1. En syntese.

Er ofte opbygget kronologisk, men ikke nødvendigvis. Analysen styres af et overordnet syn på udviklingen i perioden og skal sandsynliggøre dette overordnede syn.

2. En detailundersøgelse.

Her vil forskningsspørgsmålene ("hv"-spørgsmålene) styre disponeringen af stoffet.

3. Et historiografisk projekt

Her er der fokus på, hvad forskellige historikere har skrevet om emnet.

8. Konklusion

Der skal være en konklusion, som ikke bare er en opsummering, men trækker tråde og viser sammenhænge. I konklusionen skal det, I har fundet ud af, sættes ind i sin kontekst og relateres til den hidtidige forskning.

9. Litteraturliste og noter

Der skal være en litteraturliste, og der skal være henvist korrekt til den anvendte litteratur og til evt. kildemateriale.

Fodnoter benyttes ofte i historiske fremstillinger, men bygger projektet alene på trykt litteratur, kan henvisning til forfatter, trykkeår og sidetal i en parentes i selve teksten også bruges.

Litteraturlisten omfatter trykte fremstillinger og fremstillinger hentet på Internet (bøger, artikler m.v.). Trykt såvel som utrykt kildemateriale opføres i en særskilt fortegnelse.

Oversigtsforløb i europæisk inklusiv dansk historie i det 19. og 20. århundrede

Formålet med oversigtsforløbet i europæisk inklusive dansk historie i de 19. og 20. århundrede er i studieordningen beskrevet således:

- At give den studerende grundlæggende viden om og forståelse for væsentlige træk og centrale forandringer i Europa i det 19. og 20. århundrede.
- At give den studerende grundlæggende forståelse for sammenhænge mellem økonomiske, politiske, sociale og kulturelle forandringsprocesser.

Temaseminar: Europa i det 19. og 20. århundrede

Formålet med temaseminarer er i studieordningen beskrevet således:

- At give den studerende grundlæggende forståelse for centrale problemstillinger i Europas historie i det 19. og 20. århundrede.
- At introducere den studerende til centrale begreber og teorier, der kan bruges til at beskrive og forklare Europas historie i det 19. og 20. århundrede.

Set ud fra formålene med de to kurser som beskrevet her, giver det god mening at gennemgå den europæiske historie samlet. Kurserne skal både give indsigt i den europæiske historie, herunder give grundlag for at forstå nogle af de store temaer i europæisk historie og diskutere, hvordan vi kan forklare forandringer. Som eksempel på et af de centrale temaer i det 19. århundredes historie kunne nævnes begreberne nation og nationalisme. Begge blev uhyre centrale for det moderne Europa i det 19. og 20. århundrede. I kølvandet på 1. verdenskrig så man sammenbruddet for de store multi-nationale stater i øst og syd. Som eksempler fra det 20. århundrede kunne nævnes de nyere debatter om velfærdsstaten og om den kolde krig. Det giver således god mening at diskutere "hovedtemaer" som del af oversigtsforløbet.

Litteraturen hertil er:

Asa Briggs & Patricia Clavin:

Modern Europe, 1789 – Present, Pearson, Second Edition, 2003

Metodeseminar: Introduktion til historikers arbejdsmetoder

Formålet med metodeseminaret er i studieordningen beskrevet i tre punkter:

- At give den studerende færdigheder i at dokumentere, begrunde og afgrænse en historisk problemstilling.
- At give den studerende færdigheder i at begrunde valg af litteratur og eventuelt kilder, begreber og eventuelt teorier og at dokumentere for alle led i analysen.
- At give den studerende færdighed i at formidle resultatet af analysen i et forståeligt sprog under overholdelse af videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst og litteraturliste.

Tanken med det kursusforløb, vi har sammensat til dette semester, er at præsentere nogle af de redskaber og håndværksmæssige værktøjer, som skal til for at arbejde med historiske problemstillinger og historisk kildemateriale. Kurset er opdelt i tre dele: en historiografisk del, der introducerer nogle hovedtyper af og hovedretninger inden for historieskrivningen (den politiske historie, socialhistorien, kulturhistorien, økonomihistorien m.fl.). Derpå følger tre gange om litteratur- og kildesøgning. Uanset hvilket emne man arbejder med, er det vigtigt og uomgængeligt, at man finder frem til den eksisterende historieskrivning og de diskussioner, som har været ført på området. Tredje del

omfatter nogle helt centrale kildekritiske begreber og problemstillinger, som man bør kende og være fortrolig med (det funktionelle kildebegreb, levnings- og beretningsudnyttelse m.fl.). Afsluttende forelæsning vedrører de praktiske sider i forbindelse med at formidle resultaterne af undersøgelsen, opbygningen af rapporten, noter og dokumentation m.v.

Litteraturen hertil er:

Stefan Berger m.fl.:

Writing History – Theory & Practice, Arnold 2003 (udvalgte dele)

Bent Egaa Kristensen:

Historisk Metode, Hans Reitzels Forlag 2007 (udvalgte dele)

Samt kompendium ved Ole Jensen tilgængeligt på nettet.

Forelæsningsrækkerne

Oversigtsforløb i europæisk inklusiv dansk historie i det 19. og 20. århundrede (del 1-10) *Ved Lars Andersen og Knud Knudsen*

Oversigtsforløb 1:

Napoleons Europa og restaurationstiden

Litteratur: Europa 1800-2000, s.18-52

Oversigtsforløb 2:

1848-revolutionerne og modernitetens fødsel

i 1800-tallet

Litteratur: Europa 1800-2000, s.53-105

Oversigtsforløb 3:

Nationalstaternes opståen, Italiens og Tysklands samling m.v.

Litteratur: Europa 1800-2000, s.106-119

Oversigtsforløb 4:

Det europæiske samfund og den internationale politik,
1880-1914

Litteratur: Europa 1800-2000, s.120-156

Oversigtsforløb 5:

Første verdenskrig. Fredslutning og revolutioner i Europa

Litteratur: Europa 1800-2000, s.157-211

Oversigtsforløb 6:

Europa i 1920'erne

Litteratur: Europa 1800-2000, s.212-241

Oversigtsforløb 7:

Europa i 1930'erne: Økonomisk krise, nazisme og kommunisme

Litteratur: Europa 1800-2000, s.242-290

Oversigtsforløb 8:

2.verdenskrig 1939 – 1945

Litteratur: Europa 1800-2000, s.291-318

Oversigtsforløb 9:

Den kolde krig

Litteratur: Europa 1800-2000, s.319-348

Oversigtsforløb 10:

Fra 1960'erne til Murens fald

Litteratur: Europa 1800-2000, s.349-420

Historie i teori og praksis (del 1-10)

Ved Lars Andersen, Ole Jensen og Knud Knudsen

Historie 1:

Historiefagets professionalisering

Litteratur: Stefan Berger 2003, s.3-22 og s.42-60

Historie 2:

Politisk historie og idéernes historie

Litteratur: Stefan Berger 2003, s.183-202 og s.243-260

Historie 3:

Socialhistorie og kønshistorie

Litteratur: Stefan Berger 2003, s.203-222 og s.261-281

Historie 4:

Økonomisk historie og race, etnicitet

Litteratur: Stefan Berger 2003, s.223-242 og s.282-298

Historie 5:

Litteratursøgning

Litteratur: Link til Kompendium, <http://web.aub.aau.dk/~ole/historie.htm>

Historie 6:

Litteratursøgning

Litteratur: Link til kompendium, <http://web.aub.aau.dk/~ole/historie.htm>

Historie 7:

Litteratursøgning

Litteratur: Link til kompendium, <http://web.aub.aau.dk/~ole/historie.htm>

Historie 8:

Kildekritik og metode

Litteratur: Bent Egaa Kristensen 2007, s.56-102

Historie 9:

Kildekritik og metode

Litteratur: Bent Egaa Kristensen 2007, s.103-181

Historie 10:

At skrive historie

Litteratur: Tekst kommer på Moodle

Litteraturliste

Lennart Berntson m.fl.:

Europa 1800-2000, Roskilde Universitetsforlag, 1. udgave, 2003

Stefan Berger m.fl.:

Writing History – Theory & Practice, Arnold 2003

Bent Egaa Kristensen:

Historisk Metode, Hans Reitzels Forlag 2007

Rigtig god fornøjelse med studiet!